

Forslag

til

Lov om støtte til erhverv i Grønland.

Fremsat den 3. oktober 1968 af *ministeren for Grønland*.

Kapitel 1.

Almindelige bestemmelser.

§ 1. Til fremme af det grønlandske erhvervslivs effektivitet og konkurrenceevne kan staten i det omfang, der er angivet i kapitel 2, yde støtte til erhvervsvirksomhed i Grønland, der drives eller agtes drevet af danske statsborgere eller af selskaber og lignende med hjemsted i Danmark.

Stk. 2. Ved ydelsen af støtte skal der søges opnået en lokalisering, der er hensigtsmæssig for erhvervslivet og tilpasset andre udviklingsfremmende foranstaltninger, som det offentlige har eller påtænker iværksat.

§ 2. Hvor loven ikke bestemmer andet, træffes afgørelser om støtte af et Erhvervsstøtteudvalg med sæde i Godthåb. Udvalget består af landshøvdingen som formand og 2 medlemmer udpeget af landsrådet.

Stk. 2. Ministeren for Grønland kan fastsætte bestemmelser om udvalgets forretningsgang. Det kan bestemmes, at sager, til hvis afgørelse der er knyttet betydelige konsekvenser, herunder særlig økonomisk risiko, forelægges ministeren for Grønland til afgørelse.

Stk. 3. Et medlem af udvalget, der ikke har tiltrådt afgørelsen, kan inden 4 uger indbringe denne for ministeren for Grønland.

Stk. 4. Ansøgeren kan inden 4 uger, efter at en afgørelse er meddelt ham, indbringe denne for ministeren for Grønland. Ansøgeren skal gøres bekendt med denne klageadgang og med fristen herfor.

Min. f. Grl. j. nr. 1540-07.

Kapitel 2.

Støtte til de enkelte erhverv.

Fiskeri og fangst m. v.

§ 3. Til anskaffelse af fartøjer til fiskeri og fangst eller andre erhvervsmæssige formål kan der ydes lån med en løbetid, der svarer til fartøjets forventede levetid, dog højst 15 år.

Stk. 2. Til anskaffelse af fartøjer til erhvervsmæssig fiskeri og fangst kan der ydes rente- og afdragsfri lån.

Stk. 3. Lån efter stk. 2 kan højst udgøre 20 pct., for fartøjer egnede til havgående helårsfiskeri dog 30 pct., af fartøjets leveringspris i Grønland. Lån efter stk. 1 kan sammenlagt med et eventuelt lån efter stk. 2 højst udgøre 90 pct., for fartøjer egnede til havgående helårsfiskeri dog 95 pct., af den nævnte pris.

§ 4. Til ombygning af erhvervsfartøjer eller til anskaffelse af redskaber, motorer, sikkerhedsudstyr og andre tekniske installationer til sådanne fartøjer kan der ydes lån med en løbetid på indtil 10 år.

Stk. 2. Til anskaffelse af sikkerhedsudstyr til erhvervsfartøjer kan der ydes rente- og afdragsfri lån på indtil 30 pct. af leveringsprisen i Grønland.

Stk. 3. Lån efter stk. 1 kan sammenlagt med eventuelle lån efter stk. 2 højst udgøre 90 pct. af udgifterne.

§ 5. Der kan ydes garanti for lån, der optages i private kreditinstitutter til driften af fartøjer til fiskeri, fangst eller andre erhvervsmæssige formål.

§ 6. Til reparation og forbedring af formuegoder, til hvis anskaffelse der kan ydes lån efter §§ 3 eller 4, kan der ydes lån på indtil 90 pct. af udgifterne og med en løbetid, der i almindelighed ikke kan overstige 5 år.

§ 7. Efter beslutning af ministeren for Grønland eller af Erhvervsstøtteudvalget med ministerens bemyndigelse kan staten erhverve fiskerifartøjer, der er egnede til fiskeri fra Grønland, med henblik på videre salg. Indtil sådant salg finder sted, drives fartøjerne efter regler, der fastsættes af ministeren.

§ 8. Efter beslutning af ministeren for Grønland kan der ydes tilskud til fiskeri- og fangerorganisationer til organisatoriske, uddannelsesmæssige og lignende formål og til organisationernes aflønning af konsulenter.

§ 9. Ministeren for Grønland drager omsorg for gennemførelse af nødvendige praktiske fiskeriforsøg.

Industri, handel og håndværk m. v.

§ 10. Til opførelse, overtagelse eller udvidelse af erhvervsanlæg med særlig sigte på eksportproduktion, til opførelse eller overtagelse af boliger, der er nødvendige til en sådan virksomheds drift, samt til anskaffelse af maskiner, inventar og lign., der hører til erhvervet, kan der ydes lån, stilles garanti for lån optaget i private kreditinstitutter eller tegnes aktier eller andele i aktieselskaber eller andelsselskaber med begrænset ansvar.

Stk. 2. Lånet eller garantien kan højst udgøre 90 pct. af anlægs- eller anskaffelsesudgifterne. Løbetiden kan for lån eller garantier til erhvervsanlæg eller boliger højst være 30 år, for lån eller garantier til maskiner, inventar eller lignende højst 10 år.

§ 11. I det omfang, der ikke fra anden side kan skaffes tilstrækkelige midler på rimelige vilkår, kan der ydes støtte efter § 10 til andre virksomheder inden for industri, handel og håndværk eller inden for erhverv, der ikke er særligt nævnt i loven. I samme omfang kan der ydes lån efter

§ 10 til Grønlands landsråd og grønlandske kommuner til opførelse af erhvervsbygninger med henblik på udlejning eller salg til grønlandske næringsdrivende.

§ 12. Der kan ydes garanti for lån, der optages i private kreditinstitutter til driften af virksomheder inden for de erhverv, der nævnes i § 11.

§ 13. I det omfang, der ikke fra anden side kan skaffes tilstrækkelige midler på rimelige vilkår, kan der til reparation og forbedring af formuegoder, til hvis anskaffelse der kan ydes lån efter §§ 10 eller 11, ydes lån på indtil 85 pct. af udgifterne og med en løbetid på indtil 5 år.

Landbrug, renavl og lign.

§ 14. Til opførelse, overtagelse eller udvidelse af erhvervsbygninger for landbrug, renavl og lignende og i forbindelse hermed til opførelse eller overtagelse af boliger for ejer, bruger, bestyrer eller medhjælpere kan der ydes lån eller stilles garantier for lån optaget i private kreditinstitutter på indtil 90 pct. af udgifterne.

Stk. 2. Løbetiden for lånet eller garantien fastsættes under hensyn til bygningernes kvalitet, dog højst til 30 år.

§ 15. Til anskaffelse af besætning, herunder får, rener og pelsdyr, og af maskiner, redskaber og lignende kan der ydes lån eller stilles garanti for lån optaget i private kreditinstitutter på indtil 90 pct. af anskaffelsesudgifterne.

Stk. 2. Løbetiden for lånet eller garantien kan højst være 10 år.

§ 16. Til grundforbedringsarbejder, herunder opdyrknings- og nyrødningsarbejde, og til vandingsanlæg, indhegning og lignende kan der ydes lån eller stilles garanti med en løbetid på indtil 15 år.

Stk. 2. Til grundforbedringsarbejder kan der ydes rente- og afdragsfri lån på indtil 30 pct. af udgifterne.

Stk. 3. Lån eller garanti efter stk. 1 kan sammenlagt med eventuelle lån efter stk. 2 højst udgøre 85 pct. af grundforbedrings- eller anskaffelsesudgifterne.

§ 17. Der kan ydes garanti for lån, der optages i private kreditinstitutter til driften af virksomheder inden for landbrug, renavl og lign.

§ 18. Til reparation og forbedring af formuegoder, til hvis anskaffelse der kan ydes lån efter §§ 14-16, kan der ydes lån på indtil 85 pct. af udgifterne og med en løbetid, der i almindelighed ikke kan overstige 5 år.

§ 19. Efter beslutning af ministeren for Grønland kan der ydes tilskud til organisationer af fåreholdere, renavlere og lignende til organisatoriske, uddannelsesmæssige og lignende formål.

Kapitel 3.

Vilkår for støtten.

§ 20. Almindelige lån forrentes og afdrages efter regler, der fastsættes af ministeren for Grønland. Lånene kan udbetales i rater.

§ 21. Rente- og afdragsfrie lån afskrives efter regler, der fastsættes af ministeren for Grønland, over en periode svarende til det anskaffede formuegodes forventede levetid. Er der tillige ydet et almindeligt lån til anskaffelsen, afskrives det rente- og afdragsfrie lån dog over det almindelige låns løbetid.

Stk. 2. Hvis det anskaffede formuegode i løbet af afskrivningsperioden ikke anvendes som forudsat ved långivningen, eller hvis vilkårene for lånet eller for det almindelige lån, der samtidig måtte være ydet, misligholdes, skal det ikke afskrevne beløb tilbagebetales. Det kan dog bestemmes, at lånet bliver stående, eventuelt på betingelse af, at restbeløbet fremtidig forrentes og afdrages som et almindeligt lån.

§ 22. Lån og garanti må kun ydes mod sikkerhed.

Stk. 2. Hvis der til samme formål er ydet lån, som har fået sikkerhed forud for stats-

lånet eller garantien, nedsættes de fastsatte grænser for statslånets eller garantiens størrelse med et beløb svarende til disse lån.

§ 23. Ved tegning af aktier eller andele kan det stilles som betingelse, at staten repræsenteres i selskabets bestyrelse.

Stk. 2. I forbindelse med tegningen kan det bestemmes, at danske statsborgere, der er bosat i Grønland, og selskaber og lignende, der har hjemsted i Grønland, skal have forkøbsret til selskabets aktier eller andele.

§ 24. Ministeren for Grønland kan fastsætte regler om yderligere betingelser for lån, garantier og aktie- eller andelstegning og om vilkårene for videresalg af de fiskerfartøjer, der er nævnt i § 7.

Fælles bestemmelser.

§ 25. Ministeren for Grønland kan fastsætte bestemmelser om lovens administration, herunder om regnskabsmæssigt og teknisk tilsyn med de virksomheder, der opnår støtte, og om forvaltningen af den ydede støtte.

§ 26. Der betales ikke stempelafgift, tinglysnings- eller registreringsafgift eller andre offentlige afgifter af de dokumenter, der udfærdiges i forbindelse med lån, garantier eller tegning af aktier eller andele.

Kapitel 4.

Ikrafttrædelses- og ophævelsesbestemmelser.

§ 27. Ministeren for Grønland bestemmer tidspunktet for lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Lov nr. 278 af 27. maj 1950 om en grønlandsk erhvervslånefond ophæves.

§ 28. Panterettigheder i skibe hjemmehørende i Grønland, der er stiftet før lovens ikrafttræden, men efter den 1. april 1961, til sikkerhed for statslån, kan registreres uden betaling af de afgifter, der er fastsat i loven om skibsregistreringsafgifter.

Bemærkninger til lovforslaget.

I folketingsåret 1967-68 fremsattes forslag til lov om støtte til erhverv i Grønland (lovforslag nr. 103, folketingstidende 1967-68, 2. samling, tillæg A. sp. 2483; fremsættelsen i folketingets forhandlinger sp. 1454).

Efter at være underkastet 1. behandling, jfr. folketingstidende 1967-68, 2. samling, forhandlingerne sp. 2417, henvises forslaget til et udvalg, der ikke nåede at færdigbehandle det.

Nærværende forslag er identisk med det den 20. marts 1968 fremsatte.

Almindelige bemærkninger.

I. Baggrunden for lovforslaget.

Den foreslåede revision af de gældende låneordninger må ses som et led i gennemførelsen af de forslag, Grønlandsudvalget af 1960 (G-60) har anbefalet til udvikling af det grønlandske erhvervsliv, herunder især hovederhvervet, fiskeriet og fiskeriproduktionen.

I den af G-60 udarbejdede udviklingsplan for 1966-75 blev det samlede investeringsbehov i Grønland opgjort til ca. 2,1 milliard kr. G-60's udviklingsplan er viderebehandlet i Grønlandsrådet, der bl. a. har tiltrådt en udviklingsplan for fiskeri-erhvervet og fiskeriproduktionen for 1966-70, hvor efter behovet for investering i produktionsanlæg, fartøjer, serviceanlæg, kajanlæg m. v. i alt er opgjort til ca. 200 mill. kr.

Der er hverken i G-60's eller i Grønlandsrådets udviklingsplan taget stilling til, hvorvidt de pågældende opgaver skal gennemføres af staten, kommunerne, af private eller på anden måde, men behovet for offentlig investering forudsættes nedsat i det omfang, der med private midler foretages investeringer i overensstemmelse med de fastlagte udviklingsplaner. Grønlandsrådet har anbefalet, at der inden for de lagte rammer overføres midler fra statens anlægsbudget til statens udlånsbudget, såfremt private skulle erklære sig villige til at påtage sig dele af opgaverne.

Allerede Grønlandskommissionen af 1948 fandt det påkrævet, at privat kapital og erfaring blev inddraget i udviklingen af det grønlandske erhvervsliv, og man gik ud fra, at gunstige låne- og andre støtteordninger ville tiltrække den fornødne private kapital og viden. Også G-60 fandt, at udbygningen af det grønlandske erhvervsliv må ske gennem hjælp til selvhjælp.

Selvom Grønlandskommissionens forventninger med hensyn til tilstrømning af privat kapital og initiativ ikke blev opfyldt, har der dog i de seneste år, i takt med den stigende offentlige investering i en række for erhvervslivet grundlæggende elementer såsom kajanlæg, veje og el- og vandværker, vist sig en stigende interesse fra privat side.

II. Forslagets hovedindhold.

Formålet med lovforslaget er at samordne formerne for de hidtidige støtteordninger, således at der skabes en hensigtsmæssig ramme for den støtte til det private erhvervsliv i Grønland, for hvilken omfanget og vilkårene til enhver tid fastsættes.

Lovforslaget sammenfatter de former for støtte, der findes i den gældende erhvervsstøttebekendtgørelse og i loven om en grønlandsk erhvervslånefond. Forslaget omfatter herefter lån, tilskud i form af rente- og afdragsfri lån, aktie- og andelstegning samt garantistillelse. Desuden omfatter forslaget støtte til erhvervsorganisationer, mulighed for statslig erhvervelse af fiskefartøjer med henblik på videresalg samt hjemmel til at gennemføre praktiske fiskeriforsøg.

Forslaget bygger på den erhvervspolitik, der er anbefalet gennemført af G-60 og Grønlandsrådet, og hvorefter statsstøtten fremtidig koncentrerer om den risikobetonede kreditgivning til erhvervsformål, der kræver særlig støtte (navnlig eksport-erhvervene), medens specielt handels- og servicefag må antages at have så gode betingelser, at de kan eksistere på basis af det almindelige private lånemarked, herunder de lånemuligheder som er opstået i Grønland efter etableringen af private pengeinstitutter i Grønland.

Forslaget bygger endvidere på den forudsætning, at statens øvrige investeringer i Grønland fremdeles vil blive foretaget i henhold til en formuleret erhvervspolitik. Det anses derfor for nødvendigt, at de formål, der støttes i henhold til forslaget, harmonerer med planerne for de offentlige udviklingsfremmende investeringer, således at det offentlige ikke gennem erhvervsstøtten kommer til at medvirke til erhvervsvirksomhed, som står i modsætning til den udvikling, der i øvrigt ønskes fremmet.

Det er hensigten, at støtten skal administreres således, at først og fremmest den grønlandske befolknings deltagelse i erhvervsudviklingen tilgode-

ses, men forslaget åbner samtidig mulighed for at støtte virksomhed, der udøves af personer og selskaber med hjemsted i det øvrige Danmark. Forslaget gør det samtidig muligt at opstille vilkår for støtten til sikring af den grønlandske befolknings interesser, f. eks. med hensyn til beskæftigelse og uddannelse af arbejdskraft.

III. De nuværende støtteordninger.

Hovedparten af støtten til det grønlandske erhvervsliv ydes med hjemmel i en tekstanmærkning til § 30 i de årlige finanslove, hvorefter ministeren for Grønland bemyndiges til at yde 4 pct.s lån til en række nærmere angivne erhvervsformål samt til at yde tilskud på indtil 20 pct. af leveringsprisen til anskaffelsen af fiskefartøjer på over 10 tons brutto og indtil 30 pct. til fartøjer på over 45 tons samt til anskaffelsen af sikkerhedsudstyr til erhvervsfartøjer. *Der henvises til bilag 1.*

Administrationen af støtteordningerne er i henhold hertil ved bekendtgørelse af 6. juni 1953 overladt til Erhvervsstøtteudvalget i Godthåb bestående af landshøvdingen som formand, handelsinspektøren og et af Grønlands landsråd udpeget medlem. Bekendtgørelsen indeholder tillige de nærmere regler for administrationen. *Der henvises til bilag 2.*

I henhold til erhvervsstøttebekendtgørelsen er der i årene 1953-67 udlånt i alt ca. 88 mill. kr., hvoraf den overvejende del er anvendt til udlån til fiskerierhvervet. Medens der i de første år efter ordningens indførelse blev udlånt 1-2 mill. kr. årligt, er udlånene steget stærkt i de senere år, hvilket hænger sammen med den begyndende overgang til anskaffelse af større fartøjstyper end tidligere, hvor flertallet var på ca. 20-30'.

Til udlån og tilskud er i årene 1963-67 bevilget følgende beløb:

	Til lån	Til tilskud
1963.....	7 mill. kr.	1 mill. kr.
1964.....	11,5 —	1 —
1965.....	16,5 —	2,5 —
1966.....	16,7 —	4,2 —
1967.....	8,1 —	0,8 —

Af de samlede lån er ydet ca. 80 pct. til anskaffelse, forbedring og reparation af fartøjer, ca. 3 pct. til fiskeri- og fangstredskaber, ca. 13 pct. til handel og håndværk m. v. og ca. 4 pct. til landbrug, herunder navnlig fåreavl.

Til udlån og tilskud er der i årene 1968-70 budgetteret med følgende beløb:

	Til lån	Til tilskud
1968.....	8,4 mill. kr.	0,4 mill. kr.
1969.....	9,4 —	1,5 —
1970.....	10,4 —	1,9 —

Udover ovennævnte tekstanmærkning haves der i lov af 27. maj 1950 om den grønlandske erhvervs-lånefond hjemmel til ydelse af støtte til de grønlandske eksporterhverv. Denne ordning har ikke været revideret siden indførelsen og har i realiteten været uden betydning siden erhvervsstøttebekendtgørelsens udstedelse. *Der henvises til bilag 3.*

IV. Forslagets administrative konsekvenser.

Administrationen af ordningen foreslås fortsat henlagt til et erhvervsstøtteudvalg i Godthåb, idet man fremdeles finder det værdifuldt, at den ansvarlige myndighed har mulighed for på nært hold at følge erhvervsudviklingen og skaffe sig nøjere kendskab til ansøgerne.

Da der må påregnes en udvidelse af udvalgets opgaver, navnlig med hensyn til at variere støtten til de enkelte erhverv, at indføre uprøvede støtteformer og at foretage en vurdering af ansøgninger om støtte i forbindelse med overgang til privat drift af statsejede aktiver, foreslås det at udvalget styrkes både politisk og administrativt.

Det foreslås, at landshøvdingen fortsat skal være formand for udvalget og repræsentant for staten, og at udvalget derudover skal bestå af 2 medlemmer udpeget af Grønlands landsråd.

Samtidig forudsættes det, at udvalgets sekretariat, som består af en kontorchef under landshøvdingembedet og et antal regnskabskyndige kontorfunktionærer, indrettes således, at det til brug for udvalgets afgørelser kan foretage den fornødne tekniske, økonomiske og faglige bedømmelse af ansøgninger, samt følge de virksomheder, der har opnået støtte.

Dette vil fordrer tilknytning af økonomisk, juridisk, teknisk og kontoruddannet arbejdskraft til blandt andet at føre tilsyn med virksomheder, der har opnået støtte (herunder mere effektivt tilsyn med panteobjekterne end der hidtil har været mulighed for), at gennemføre rentabilitetsundersøgelser i forbindelse med forslaget om varieret rente og at varetage ordningerne om aktie- og andelstegning, garantistillelse samt henstand.

Sagkyndig bistand er hidtil i vidt omfang blevet indhentet fra Den kgl. grønlandske Handel og Grønlands tekniske Organisation både i Grønland og København, og det må påregnes, at Erhvervsstøtteudvalget fortsat må betjene sig af disse og eventuelle andre institutioners erfaringer. Såvel af

tidsmæssige som administrative grunde må det imidlertid anses for hensigtsmæssigt, at den nødvendige bistand så vidt muligt er til stede i samme lokalitet som det administrative organ.

Efterhånden som sagerne antal gør dette rimeligt, regnes der med ansættelse af i alt 4 akademisk og teknisk uddannede medarbejdere samt 1 kontorfunktionær. I det første år efter forslaget's ikrafttræden påregnes heraf ansat 2 akademisk uddannede og 1 kontoruddannet medarbejder. Lønudgifterne til disse 3 ansatte anslås at ville medføre en årlig merudgift på ca. 150.000 kr. Udgifterne til kontorlokaler til ovennævnte 5 medarbejdere vil andrage ca. 150.000 kr. som engangsudgift.

Herudover er udgifterne i forbindelse med den af G-60 anbefalede fiskerikonsulentvirksomhed anslået til 100.000 kr. årligt. Denne virksomhed er tænkt iværksat også uden en gennemførelse af forslaget, men man har fundet det naturligt, at forslaget omtaler ansættelsen af en fiskerikonsulent som en foranstaltning til oplysning af det grønlandske erhvervsliv.

Uafhængigt af den nye erhvervsstøtteordnings gennemførelse overvejer et af ministeriet nedsat budget- og regnskabsudvalg at centralisere ind- og udbetalinger, regnskabsaflæggelse m. v., der hidtil er sket gennem kærnerkontoret i vedkommende by.

V. Forslagets økonomiske konsekvenser.

At den grønlandske erhvervsstøtteordning lovfæstes vil — bortset fra spørgsmålet om garanti-stillelse som omtales nedenfor — ikke få væsentlige økonomiske konsekvenser i forhold til den hidtidige ordning. Det vil fortsat være således, at størrelsen af de beløb, som på de årlige finanslove foreslås bevilget til erhvervsstøtteformål, er afpasset under hensyntagen til og inden for de fastsatte rammer for de samlede statslige investeringer i Grønland.

Særligt bemærkes, at rammerne for de samlede statslige investeringer ikke vil blive forøget i det omfang, der med erhvervsstøttemidler foretages investeringer i overensstemmelse med de foreliggende investeringsplaner. I så fald forudsættes erhvervsstøttekontoen forøget, samtidig med at der sker en tilsvarende reduktion af vedkommende statslige anlægskonto.

Den foreslåede garantiordning er en nydannelse med hensyn til økonomiske konsekvenser for staten. Det er på indeværende tidspunkt ikke muligt at vurdere størrelsesordenen af behovet for garantier på længere sigt. Behovet det første år efter ordningens ikrafttræden anslås ikke at ville overstige 5 mill. kr. For de følgende 2-3 år anslås det årlige behov til ca. 15 mill. kr., fordelt med 5 mill. kr. til

driftslån til fiskerfartøjer, fiskeindustrier og servicevirksomheder for fiskeriet, 5 mill. kr. til driftslån inden for håndværk, handel, landbrug og renavl, og 5 mill. kr. til langfristet långivning.

Udkastet til lovforslaget har været behandlet i Grønlands landsråd, der har henstillet, at loven sættes i kraft snarest muligt.

Udkastet har endvidere været forelagt finansministeriet, handelsministeriet og justitsministeriets lovkontor.

Bemærkninger til de enkelte paragrafer.

Til kapitel I.

Til § 1.

Til stk. 1. Medens lån og tilskud efter erhvervsstøttebekendtgørelsen kun kan ydes i Grønland hjemmehørende danske statsborgere og virksomheder, kan støtte i henhold til lov om den grønlandske erhvervslånefond ydes alle danske statsborgere og foretagender, der driver eksportvirksomhed i Grønland. *Der henvises til bilag 2 og 3.*

Forslaget åbner mulighed for, at alle de omtalte former for støtte kan ydes danske statsborgere og virksomheder, der driver erhvervsvirksomhed i Grønland. Erfaringen har vist, at der i Grønland er en ikke ubetydelig interesse for, at opbygningen af virksomheder finder sted i samarbejde med erfarne erhvervsinteresser fra Danmark. Det må derfor anses for hensigtsmæssigt, at man ikke afskæres fra at yde støtten, selv om virksomhedens forretningssted er i det øvrige Danmark.

På den anden side har landsrådet ved flere lejligheder givet udtryk for betænkelighed ved den dominerende indflydelse, som tilvandrede danske har fået på erhvervslivet i Grønland, navnlig inden for handels- og håndværksfagene, til trods for, at lån efter den gældende erhvervsstøttebekendtgørelse kun kan ydes i Grønland hjemmehørende danske statsborgere og virksomheder. Man finder derfor, at der ved administrationen af loven i særlig grad bør ydes støtte til erhvervsvirksomhed, der udøves af personer af den grønlandske befolkning, bl. a. på den måde at disse hyppigere end tilvandrede opnår adgang til lovens maksimale ydelser.

Til stk. 2. Bestemmelsen er identisk med § 1, stk. 2 i egnsudviklingsloven (som er citeret i bilag 4). Bestemmelsen tilsigter med henblik på opnåelsen af den størst mulige samlede nyttevirkning, at koordinere erhvervsstøtten med planerne for de offentlige udviklingsfremmende investeringer, således at det offentlige ikke gennem erhvervsstøtten kommer til at medvirke til erhvervsvirksomhed,

F. t. 1. om støtte til erhverv i Grønland.

der står i modsætning til den udvikling, der i øvrigt ønskes fremmet.

Til § 2.

Til stk. 1. Der henvises til bemærkningerne ovenfor om forslagets administrative konsekvenser. Udvalget har hidtil bestået af landshøvdingen, et af landsrådet udpeget medlem samt Den kgl. grønlandske Handels handelsinspektør. — De af landsrådet udpegede medlemmer, der forudsættes at besidde erfaring med hensyn til erhvervslivets vilkår i Grønland, behøver ikke være landsrådsmedlemmer.

Til stk. 2. Også hidtil har det været praksis, at sager der indebærer betydelige konsekvenser enten for et erhvervs udvikling, eller fordi støtten har en større indflydelse på det lokale samfund, eller fordi ydelsen har været forbundet med en særlig risiko, forelægges for ministeren til afgørelse.

Til stk. 3. Bestemmelsen foreslås under hensyn til udvalgets ændrede sammensætning, jfr. stk. 1, hvorefter kun et mindretal repræsenterer staten. Har et medlem ikke tiltrådt afgørelsen (stemt imod, undladt at stemme, været bortrejst m. v.), følger det af bestemmelsen, at afgørelsen først må meddeles til ansøgeren 4 uger efter, at afgørelsen er truffet, medmindre medlemmet forinden har tiltrådt afgørelsen.

Til stk. 4. Det findes rimeligt at optage en udtrykkelig regel om ansøgerens klageadgang. — Fristen regnes fra det tidspunkt, hvor afgørelsen kommer frem til ansøgeren og til det tidspunkt, klagen kommer frem til ministeren. Klagen kan f. eks. bestå i et telegram, hvori nævnes at ansøgeren klager.

Til kapitel 2.

Støtte til de enkelte erhverv.

Specielt vedrørende de foreslåede garantiordninger bemærkes følgende:

Indtil udbygningen af det grønlandske erhvervsliv er mere fremskreden, vil der være behov for at kunne støtte långivning fra private kreditinstitutter med garantier. Dette gælder ikke mindst, fordi fartøjer og private huse i Grønland ofte vil være belånt næsten 100 pct., således at der ikke vil kunne skaffes den sikkerhed for lånene, som banker og sparekasser i almindelighed må kræve.

Ved de foreslåede ordninger er det hensigten at fremme mulighederne for at opnå driftskreditter til de forskellige erhverv. Inden for fiskerierhvervet vil der især være behov for driftskreditter (kasskreditter) til ejere af større havgående fiskefartøjer,

medens der indenfor landbruget har vist sig at være et særligt behov for lån til køb af besætning, såsæd, kunstgødning m. v., som det ikke har været muligt at imødekomme efter de hidtidige regler. Inden for industri, handel og håndværk forudses der foruden kortfristede kreditter at kunne blive tale om at støtte en mere langfristet långivning til erhvervsbygninger, byggemodning m. v.

Det er hensigten, at garantier i henhold til nærværende lov kun skal ydes i det omfang, garanti-stillelse ikke kan opnås i medfør af anden i Danmark gældende lovgivning.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne vedrørende forslagets økonomiske konsekvenser.

Fiskeri og fangst m. v.

Som nævnt under bemærkningerne til § 20 forudsættes lån til fiskeri og fangst som hovedregel fortsat ydet til en rente på 4 pct. p. a.

Til § 3.

Til stk. 1. Da fiskefartøjer nu til dags teknisk forældes ret hurtigt, bør låneperioden ikke fastsættes til mere end 15 år, hvilket svarer til den hidtil gældende regel.

Til stk. 2. Idet henvises til bemærkningerne til § 21 kan anføres følgende:

Medens der efter de gældende regler kan ydes et tilskud på 20 pct. af fartøjets leveringspris, for så vidt fartøjet er over 10 tons (30'), foreslås det, at man fremover også gør det muligt at yde en sådan støtte til fartøjer under 10 tons. Dette er i overensstemmelse med et ønske fra Grønlands landsråd om at udstrække denne støtteform til også at gælde navnlig de mindre erhvervsfartøjer (især 20-22 fods motorbåde), som anvendes af fangerne i Østgrønland og den nordlige del af Vestgrønland.

Til stk. 3, 1. pkt. Tilskuddet til fartøjer, der findes egnede til havgående helårsfiskeri, foreslås — som under den siden 1. april 1966 gældende ordning — fastsat til 30 pct. af leveringsprisen. En støtte af denne størrelsesorden må efter de foreliggende beregninger anses for nødvendig for at give de grønlandske fiskere en rimelig indtjening under de nuværende produktions- og afsætningsforhold. Efter de hidtidige erfaringer må det antages, at helårsfiskefartøjer må være mindst 45 tons eller ca. 60'.
Til stk. 3, 2. pkt. Efter de gældende regler er egenkapitalen 15 pct. for fartøjer under 10 tons (30') og 10 pct. for fartøjer over denne størrelse. Under hensyn til, at det vil være vanskeligt for de grønlandske fiskere i dag at tilvejebringe det fornødne indskud til køb af større fartøjer, foreslås i overens-

stemmelse med Grønlands landsråds og G-60's indstilling, at egenkapitalen for havgående helårsfiskefartøjer kan nedsættes til 5 pct., medens egenkapitalen for mindre fartøjer aftrappes op til 15 pct.

Til § 4.

Til stk. 1. Som en nydannelse foreslås åbnet mulighed for at yde lån til ombygning, herunder forlængelse af eksisterende fartøjer samt lån til anskaffelse af moderne tekniske installationer.

Til stk. 2. Det nuværende tilskud til sikkerhedsudstyr på indtil 20 pct. af anskaffelsesudgifterne foreslås forhøjet til indtil 30 pct. for de største fartøjers vedkommende.

Til § 5.

Der henvises til bemærkningerne til kapitel 2.

Til § 6.

Svarer til de gældende regler bortset fra, at der åbnes mulighed for, at egenkapitalen ved større reparationslån kan nedsættes fra 15 til 10 pct.

Til § 7.

Forslaget om, at der gives Erhvervsstøtteudvalget bemyndigelse til at indkøbe fiskefartøjer med henblik på senere salg, er begrundet i, at det kan være meget ønskeligt at få prøvet nye fartøjstyper i Grønland, som fiskerne på grund af manglende erfaringer med hensyn til driftsform og rentabilitet ikke umiddelbart tør købe. En sådan ordning vil således fremme de enkelte eller konsortier af fiskeris interesse i at deltage i udviklingen af nye fartøjstyper.

Såfremt interesserede private fiskere ikke måtte melde sig, bør der være en mulighed for, at Den kgl. grønlandske Handel kan drive fartøjet under vilkår svarende til vilkårene for det private fiskeri.

Til § 8.

På finansloven 1967-68, § 2.P.3.64., er tilskud til fiskernes og fangernes organisation (KNAPP) og til Fåreholderforeningen til organisatoriske, uddannelsesmæssige og lignende formål opført med henholdsvis 111.000 kr. og 14.000 kr.

Baggrunden for disse tilskud, der tidligere har været ydet som en procentdel af de samlede salg af fiskeri-, fangst- og fåreavlsprodukter til Den kgl. grønlandske Handel, har været ønsket om at hjælpe producenternes organisationer, der er økonomisk svagt stillet, til at tage aktiv del i udviklingen af deres erhverv. Endnu i en årrække må det som anbefalet af G-60 anses for nødvendigt at støtte disse foreninger, indtil tilstrækkelige midler kan tilvejebringes på anden måde.

I overensstemmelse med de almindelige normaliseringsbestræbelser må det imidlertid være rimeligt at få disse tilskud afviklet. Det foreslås derfor, at støtte ydes i endnu en 10-årig periode, og at det nuværende tilskud aftrappes med 10 pct. om året. Om støtte til fåreholderforeninger m. v. henvises til § 19.

I overensstemmelse med G-60's betænkning foreslås tilvejebragt hjemmel for, at der kan ydes tilskud til ansættelse af konsulenter, der kan organisere en fiskeruddannelse på lokal basis i de forskellige byer, yde hjælp i tekniske og økonomiske spørgsmål, bistå fiskerne ved indkøb af egnede fartøjer, bistå Erhvervsstøtteudvalget ved behandlingen af ansøgninger om lån til fiskerierhvervet m. m.

Så længe staten forestår den overvejende del af den grønlandske produktion, må det anses for naturligt, at fiskerikonsulenter ansættes af staten, og at de står til rådighed for såvel den statslige som den private produktion. Målet på længere sigt må imidlertid være, at konsulenterne knyttes til fiskeriforeningerne på lignende måde, som der er planer om at knytte konsulenter til fiskeriforeningerne her i landet. Med henblik på at muliggøre denne overgang, foreslås der tilvejebragt hjemmel for at yde tilskud til konsulenteres aflønning, indtil foreningerne selv økonomisk kan magte at lønne kvalificerede konsulenter.

Til § 9.

De årlige bevillinger til praktiske fiskeriforsøg har i de senere år ligget på godt en ½ mill. kr. Disse forsøg, der dels har været lagt an på opdagelse af nye fiskefelter, dels på afprøvning af nye redskabstyper og på fangst af nye fiskearter, er gennemført efter et nærmere samarbejde mellem Grønlands Fiskeriundersøgelser, Den kgl. grønlandske Handel og de grønlandske fiskeriforeninger, og har haft stor betydning for det grønlandske fiskeri.

De hidtidige erfaringer har vist, at der stadig er mulighed for at finde nye fiskefelter. Da der endvidere til stadighed opfindes nye redskabstyper, som det er ønskeligt at afprøve i grønlandske farvande, har såvel G-60 som Grønlands landsråd lagt stor vægt på, at disse forsøg fortsætter.

Industri, handel og håndværk m. v.

Med henvisning til de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 20 forudsættes, at lån til etablering eller overtagelse af fiskeindustri anlæg, serviceanlæg og lignende større investeringer normalt ydes til nedsat rente, indtil udbygningen af det grønlandske produktionsapparat er så langt fremme, at disse anlæg kan drives rentabelt. Omvendt må

hovedreglen være, at lån til handel og håndværk ydes til markedsrente, medmindre særlige omstændigheder gør det påkrævet, at lån ydes på mere favorable vilkår.

Til § 10.

Lån og anden støtte i henhold til denne bestemmelse tænkes først og fremmest ydet til større erhvervsanlæg i tilknytning til eksporterhvervene, såsom fiskeindustrianlæg, beddinger, reparationsværksteder og andre serviceanlæg for fiskeriet, byggeomdning af industrigrunde m. v.

For at sikre en effektiv drift af større erhvervsanlæg må det efter hidtidige erfaringer anses for nødvendigt, at der af erhvervsstøttemidler også kan ydes støtte til opførelse af visse boliger, specielt til udsendt og tilrejsende arbejdskraft, idet bemærkes, at lån til boliger til funktionærer og arbejdere i almindelighed forudsættes ydet af boligstøttemidler eller af private kreditinstitutter.

Det må anses for rimeligt, at man følger de hidtil gældende regler med hensyn til lånegrænser, medens den nuværende maksimale afdragsperiode for lån til erhvervsbygninger foreslås sat op fra 25 til 30 år under hensyn til, at den forudsatte pantesikkerhed i mange tilfælde vil være til stede, og at en længere afdragstid vil betyde en væsentlig lettelse for låntagerne.

Til § 11.

Hjemmemarkedserhvervene inden for handel, håndværk og andre erhverv forudsættes primært — eventuelt med bistand af Erhvervsstøtteudvalgets sekretariat — at søge deres lånebehov dækket ved henvendelse til private kreditinstitutter og eksisterende låneordninger i Danmark. Erhvervsstøttemidler bør i almindelighed kun anvendes, når andre lånemuligheder er udtømt, og det efter en konkret vurdering skønnes påkrævet at fremme de pågældende erhvervsformål.

Med henblik på at fremme långivningen fra de private kreditinstitutter, må det anses for rimeligt, at lån i henhold til nærværende bestemmelse prioriteres efter de private lån.

Bestemmelsen i pkt. 2 svarer for så vidt angår udlejning til den gældende regel i tekstanmærkning nr. 31 c) til § 30 på finansloven 1967-68 bortset fra, at man ikke har fundet anledning til at opretholde hjemmel til, at Ministeriet for Grønland og Den kgl. grønlandske Handel kan lade opføre erhvervsbygninger til udleje til grønlandske næringsdrivende, da opgaver af denne art vil kunne varetages af de grønlandske offentlige myndigheder. Hjemmelen blev i sin tid tilvejebragt for at imødekomme et konkret ønske, som imidlertid ikke blev realiseret.

Det bemærkes, at indretning af erhvervslokaler i

beboelsesejendomme, der opføres af staten for boligstøttemidler, påregnes finansieret af disse midler.

Ved siden af udlejning åbner bestemmelsen mulighed for videresalg til grønlandske næringsdrivende.

Til § 12.

Der henvises til bemærkningerne til kapitel 2.

Til § 13.

Reparations- og forbedringslån inden for industri, handel og håndværk m. v. foreslås i overensstemmelse med det almindelige hovedsynspunkt normalt ydet på almindelige markedsrentevilkår primært som lån fra private kreditinstitutter.

Landbrug, renavl og lign.

Med henvisning til de almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 20 forudsættes lån til landbrug, herunder navnlig fåreavl, som hovedregel fortsat ydet til 4 pct. p. a., da der ikke ses at foreligge holdepunkter for en ændring af den hidtidige lånerente.

Det under Ministeriet for Grønland nedsatte jordbrugsfaglige udvalg har fremhævet betydningen af, at der fra statens side skaffes bedre muligheder for etableringslån til nye brug og driftslån til køb af såsæd, kunstgødning m. v. Endvidere har udvalget peget på de nye regler, der ved lov om grundforbedring (jfr. citat i bilag 5) er indført her i landet, og hvorefter der kan ydes et tilskud på 25 pct. af samtlige omkostninger ved grundforbedring. Det er udvalgets opfattelse, at der i Grønland bør tilvejebringes hjemmel til, at der kan ydes tilskud af mindst samme størrelse, da det må tillægges overordentlig stor betydning, at opdyrkning af nye høsletarealer fremmes, idet der i dag ikke kan høstes tilstrækkeligt foder til, at man kan imødekomme en streng vinter.

I en af udvalget afgivet redegørelse, hvortil G-60 henholder sig, påpeges endvidere, at navnlig i de første år efter etablering af selvstændigt fårehold, hvor der endnu ikke er nogen indtægt fra fårene, virker den nuværende låneordning, hvorefter der ikke er muligheder for at opnå driftslån, hæmmende for fåreavlens udvikling, da den nødvendiggør, at fåreholderen i en årrække må skaffe sig indtægter på anden måde end ved fåreavl.

Til § 14.

Medens der efter de gældende regler kun kan ydes lån til opførelse af erhvervsbygninger, foreslås der åbnet mulighed for også at kunne yde støtte

til overtagelse og udvidelse af erhvervsbygninger. Endvidere foreslås den nuværende maksimale låneperiode på 25 år forlænget til 30 år i tilfælde, hvor bygningernes kvalitet og omstændighederne i øvrigt måtte tale derfor.

Til § 15.

Med bestemmelsen tilsigtes imødekommet behovet for lån til køb af besætning, maskiner m. v., som det hidtil ikke har været muligt at dække tilfredsstillende ved udlån og udleje fra landbrugsstationerne.

Til § 16.

Under henvisning til de af Det jordbrugsfaglige Udvalg foran anførte synspunkter foreslås tilvejebragt hjemmel for at yde et tilskudslån på indtil 30 pct. af samtlige udgifter til grundforbedring.

Til § 17.

Der henvises til bemærkningerne til kapitel 2.

Til § 18.

Bestemmelsen svarer til de gældende regler.

Til § 19.

Der henvises til bemærkningerne til § 8.

Til kapitel 3.

Vilkår for støtten.

Til § 20.

Det må anses for påkrævet, at eksporterhvervene fiskeri, fangst og landbrug indtil videre som hovedregel bør have lån til nedsat rente, medens handel, håndværk og servicevirksomheder, der betjener hjemmemarkedet, og som hidtil har haft en relativ god indtjening, som hovedregel bør betale markedsrente.

Således som rentabilitetsforholdene i øjeblikket er for Grønlands fiskeri og fiskeriproduktion, kan der ikke forventes at blive foretaget investeringer fra privat side, hvis der ikke ydes støtte.

Det må endvidere anses for formålstjenligt, at støtten ydes som investeringsstøtte, som med tiden kan afvikles, ligesom det i overensstemmelse med G-60's forslag må anses for rigtigst, at støtten hovedsagelig ydes i form af rentelettelse, og i visse tilfælde rentelettelse og tilskud til anskaffelse af meget kostbare produktionsmidler.

Det er ikke på det nuværende erfaringsgrundlag muligt bestemt at fastslå, hvor stor rentelettelsen for eksporterhvervene bør være.

For fiskerierhvervets vedkommende kan dog oplyses, at de havgående fiskefartøjer, der på nu-

værende tidspunkt skønnes bedst egnet til helårsfiskeri til grønlandske fiskeindustrianlæg, under de nuværende produktions- og afsætningsvilkår efter de foreliggende beregninger må antages at give de grønlandske fiskere en rimelig indtjening, såfremt rentefoden fastsættes til 4 pct. p. a., og der samtidig ydes et tilskud til anskaffelsen på 30 pct.

Da der endvidere ikke på nuværende tidspunkt ses at være holdepunkter for en ændring af den hidtidige lånerente for lån til landbrug og fangst, foreslås i overensstemmelse med G-60's betænkning, at lån til eksporterhvervene fiskeri og fangst samt landbruget som hovedregel ydes til 4 pct. p. a.

Den almindelige hovedregel savner imidlertid begrundelse, såfremt der inden for erhvervene findes grene, som f. eks. reje- og laksefiskeriet, der har en så god indtjening, at særlig støtte ikke skulle være nødvendig.

Omvendt kan der inden for de ovennævnte hjemmemarkedserhverv forekomme tilfælde, hvor en ønskelig erhvervsudvikling ikke vil finde sted, såfremt der ikke ydes støtte.

Det er derfor hensigten efter nærmere forhandling med finansministeren at fastsætte rentesatser i overensstemmelse med foranstående retningslinjer, og fra tid til anden, efterhånden som nye erfaringer indhøstes at tage disse satser op til vurdering på grundlag af stedfundne rentabilitetsundersøgelser.

Til § 21.

I det omfang det fortsat skønnes påkrævet at yde tilskud til varige produktionsmidler, som f. eks. fiskefartøjer, foreslås det, at dette tilskud fremover ydes i form af et rente- og afdragsfrit lån, der forfalder til betaling bl. a. i tilfælde af misligholdelse. Til gengæld foreslås det, at lånet afskrives over en vis årrække, således at låntageren i givet fald kun skal tilbagebetale, hvad der står tilbage af det rente- og afdragsfrie lån og ikke som tilfældet er i dag hele det oprindelige beløb.

Til § 22.

Lån, herunder rente- og afdragsfrie lån, og garantier sikres ved panteret i de formuegoder, til hvis anskaffelse eller forbedring de er ydet, eller såfremt denne sikkerhed ikke er tilstrækkelig tillige ved panteret i fast ejendom, fartøjer, værdipapirer, kaution eller transport af sælgerens rettigheder ifølge en af låntageren underskrevet købekontrakt med ejendomsforbehold.

Det må imidlertid forudses, at det i en række tilfælde vil være påkrævet at yde lån og garantier for at fremme udviklingen inden for visse erhverv eller erhvervsgræne, hvor sædvanlige sikkerheds-

krav ikke vil kunne opfyldes, og hvor det ligesom inden for eksportkreditordningen her i landet er nødvendigt at lægge afgørende vægt på en bedømmelse af låneprojektet og låntagerens kvalifikationer. F. eks. vil fuldstændig pantesikkerhed for garantier for driftslån ofte ikke være til stede.

Til § 23.

Støtteformen kapitalindskud i form af aktie- eller andelstegning, der som nævnt har hjemmel i loven om den grønlandske erhvervslånefond, er hidtil kun blevet anvendt i meget begrænset omfang. Ved overdragelser af statsanlæg er der dog i de senere år fra statens side foretaget kapitalindskud ved aktietegning. Denne støtteform åbner mulighed for, at selskabets aktier eller andele kan forbeholdes i Grønland boende statsborgere, der ikke straks er i stand til at indskyde kapital i det pågældende foretagende.

Til § 24.

Bestemmelsen åbner bl. a. mulighed for at fastsætte regler, hvorefter der kan stilles vilkår for støtten til sikring af den grønlandske befolknings interesser. Som vilkår vil kunne stilles f. eks. at virksomheder holdes i drift i en så stor del af året, som de klimatiske forhold tillader, og at virksomheder aktivt går ind for uddannelse af det grønlandske personale, herunder oplæring af formænd

og arbejdsledere, og at det grønlandske personale udgør en bestemt andel af det samlede personale.

Fælles bestemmelser.

Til § 25.

Tilsynet med virksomhederne og den regnskabsmæssige forvaltning af den ydede støtte vil, såfremt det måtte vise sig hensigtsmæssigt, kunne overføres fra Erhvervsstøtteudvalget til private pengeinstitutter.

Til § 26.

Bestemmelsen er i overensstemmelse med den almindelige i Grønland gældende ordning.

Til kapitel 4.

Ikkrafttrædelses- og ophævelsesbestemmelser.

Til § 27.

De fornødne personale- og lokalemæssige forudsætninger for lovens administration vil ikke umiddelbart kunne tilvejebringes.

Det forudsættes at tekstanmærkning nr. 31 til § 30 på finansloven 1967-68 ophæves.

Til § 28.

Bestemmelsen svarer til tekstanmærkning nr. 32, stk. 2 til § 30 på finansloven 1967-68. *Der henvises til bilag 1.*

Bilag 1.

**Tekstanmærkninger nr. 31 ad § 30. I. C. 2. 20. og nr. 32 ad § 30. I. C. 2. 19 og 20.
til finanslov for finansåret 1967-68.**

Nr. 31. ad I. C. 2. 20.

Ministeren for Grønland bemyndiges til at yde støtte til erhvervsformål i Grønland til der hjemmehørende statsborgere og virksomheder. Der kan i finansåret 1967-68 ydes lånetilsagn inden for et beløb af 11.700.000 kr. og tilsagn om tilskud inden for et beløb af 2.300.000 kr.

Idet ministeren for Grønland bemyndiges til efter forhandling med finansministeren at fastsætte de nærmere regler for ydelse af støtte til erhvervsformål, herunder til at bemyndige et af ham med landshøvdingen over Grønland som formand nedsat udvalg til at bevilge lån og til i øvrigt at forestå administrationen af erhvervsstøtteordningen, vil følgende regler være at iagttage:

a) Lån kan ydes til anskaffelse og forbedring af fiskefartøjer, fangst- og fiskeredskaber, til indretning af vandingsanlæg, udførelse af nyrydningsarbejder, indhegning m. v. til fremme af det grønlandske landbrug, samt til opførelse, overtagelse af og forbedring af erhvervsbygninger og til anskaffelse af maskiner, værktøj m. v. til brug for grønlandske næringsdrivende.

Lånene forrentes indtil videre med 4 pct. p.a. Rentefoden vil dog for hvert enkelt lån senere kunne forhøjes indtil markedsrenteniveau, såfremt forudsætningerne for en långivning med 4 pct. p.a. ikke længere måtte være til stede.

b) Ministeren for Grønland bemyndiges til at yde tilskud på indtil 20 pct. af leveringsprisen til anskaffelse af fiskefartøjer på over 10 t brutto samt til anskaffelse af sikkerhedsudstyr til både, der anvendes til erhvervsmæssige formål. Til anskaffelse af fiskefartøjer på 45 t brutto og derover vil der kunne ydes tilskud på indtil 30 pct. af leveringsprisen.

c) Til opførelse af erhvervsbygninger til udleje til grønlandske næringsdrivende kan Ministeriet for Grønland og, med det foran anførte udvalgs tilslutning, Den kongelige grønlandske Handel, Grønlands landsråd samt grønlandske kommuner opnå lån.

Nr. 32. ad I. C. 2. 19 og 20.

Indtil der måtte blive oprettet et tinglysningsinstitut i Grønland, og indtil optagelse i skibsregistret har fundet sted, har lån ydet af staten med sikkerhed i fast ejendom og løsøre samt skibe uden tinglysning eller registrering fortrinsret fremfor senere kreditorer og omsætningserhververe.

Panterettigheder stiftet efter 1. april 1961 i forbindelse med lån ydet af staten med sikkerhed i skibe hjemmehørende i Grønland kan registreres uden erlæggelse af de i lov nr. 301 af 21. december 1957 om skibsregistreringsafgifter fastsatte afgifter.

Bilag 2.

Statsministeriets bekendtgørelse af 6. juni 1953 om lån og tilskud til erhvervsformål i Grønland.

I medfør af tekstanmærkning til § 26 i lov om tillægsbevilling for finansåret 1952-53 fastsættes herved følgende regler om ydelse af lån og tilskud til erhvervsformål i Grønland:

§ 1. De i forbindelse med ydelse af lån og tilskud til erhvervsformål stående administrative forretninger varetages på statsministeriets vegne af et udvalg (erhvervsstøtteudvalget) bestående af landshøvdingen som formand, 1 af Den kgl. grønlandske Handel udpeget medlem samt 1 medlem valgt af det grønlandske landsråd for dets valgperiode.

Stk. 2. I landshøvdingens fravær er den som landshøvding fungerende udvalgets formand. For de øvrige medlemmer udpeger respektive vælger henholdsvis Den kgl. grønlandske Handel og landsrådet for sin valgperiode hver en suppleant.

Stk. 3. Udvalget har sæde i Godthåb. Dets forretningsorden stadfæstes af statsministeriet. Udvalgets formand antager den fornødne medhjælp.

Stk. 4. Udvalget fører særskilt regnskab over de administrerede aktiver og passiver, indtægter og udgifter.

Stk. 5. Udvalget kan bestemme, at visse arter af forretninger varetages af lokale myndigheder i Grønland. Kun for Nord- og Østgrønlands vedkommende kan lokale myndigheder bemyndiges til at bevilge lån.

Stk. 6. Udvalget kan indbringe låneansøgninger, der måtte give anledning til tvivl, til statsministeriets afgørelse, hvilken også indhentes i tilfælde af fortolkningstvivl i forbindelse med de for ydelse af støtte til erhvervsformål givne bestemmelser.

§ 2. Udvalget kan yde lån og eventuelt tilskud til i Grønland hjemmehørende danske statsborgere og virksomheder til anskaffelse

og forbedring af motorbåde, fangst og fiskereredskaber og andet materiel af tilsvarende karakter, til opførelse, overtagelse og forbedring af værkstedsbygninger og lignende bygninger samt til foranstaltninger til landbrugets fremme og lignende, der tjener erhvervsmæssige formål, i overensstemmelse med de nedenfor fastsatte regler.

§ 3. Lånene forrentes med 4 pct. af den til enhver tid værende restgæld.

Stk. 2. Udvalget kan bestemme, at de bevilgede lån er afdragsfri det første år.

§ 4. Til anskaffelse af motorbåde på 10 tons brutto og derunder til brug ved fiskeri eller andre erhvervsmæssige formål samt til disse bådes udrustning med fiskeredskaber kan udvalget yde lån, der ikke overstiger 85 pct. af leveringsprisen i Grønland. Lånet ydes på indtil 10 år og afdrages med mindst $\frac{1}{10}$ årlig.

§ 5. Til anskaffelse af motorbåde på over 10 tons brutto til brug i erhvervsøjemed, jfr. § 4, kan der af udvalget ydes et tilskud på indtil 20 pct. af leveringsprisen i Grønland.

Stk. 2. Endvidere kan der til anskaffelse af de i stk. 1 nævnte både ydes lån med et beløb, der højst kan andrage 90 pct. af leveringsprisen i Grønland eller i tilfælde, hvor der er ydet tilskud i henhold til stk. 1, højst forskellen mellem 90 pct. af leveringsprisen i Grønland og tilskuddet. Lån ydes på indtil 15 år og afdrages med mindst $\frac{1}{15}$ årligt.

§ 6. Til anskaffelse af bådmotorer til fartøjer, der anvendes til fiskeri eller andre erhvervsmæssige formål, kan udvalget yde lån, der ikke overstiger 85 pct. af leveringsprisen i Grønland. Lånet ydes på indtil 10 år og afdrages med mindst $\frac{1}{10}$ årligt.

§ 7. Udvalget kan yde lån på ikke under 500 kr. til anskaffelse af fangst- og fiskeriredskaber, herunder joller, pramme og lignende. Lånet må ikke overstige 85 pct. af udgifterne til det omhandlede formål. Lånet ydes på indtil 5 år og afdrages med mindst $\frac{1}{5}$ årligt.

§ 8. Udvalget kan yde lån til grønlandske landbrugere til indretning af vandingsanlæg, udførelse af nyrødningsarbejder, indhegning m. v. Lånet, der ikke kan overstige 85 pct. af udgifterne til det omhandlede formål, vil normalt kun kunne ydes mod sikkerhed inden for 85 pct. af ejendommens værdi. Lånet ydes på indtil 15 år og afdrages med mindst $\frac{1}{15}$ årligt.

§ 9. Udvalget kan yde lån til grønlandske erhvervsvirksomheder inden for handel, industri og håndværk til anskaffelse af maskiner, værktøj m. v. Lån til anskaffelse af maskiner vil kunne ydes med indtil 90 pct. af anskaffessummen. Ved bedømmelsen af låneandragendet tages der hensyn til maskinernes handelsværdi som brugte. Lånet ydes i almindelighed på indtil 10 år og afdrages med mindst $\frac{1}{10}$ årligt.

§ 10. Udvalget kan yde lån til opførelse af værksteder, stalde og andre erhvervsmæssige bygninger. Lånet, der ikke må overstige 90 pct. af opførelsessummen, ydes på højst 25 år under hensyntagen til bygningernes kvalitet og afdrages med mindst $\frac{1}{25}$ årligt.

§ 11. Udvalget kan yde lån til reparation af formuegoder, til hvis anskaffelse der kan ydes lån, såfremt udgifterne til reparationen andrager mindst 500 kr. Lånet, der ikke må overstige 85 pct. af reparationsudgifterne, ydes på indtil 5 år og afdrages med mindst $\frac{1}{5}$ årligt.

§ 12. Lån og tilskud til erhvervsformål bør i reglen kun ydes til personer bosiddende på steder, hvor erhvervsforholdene er og fremtidig forventes at ville være tilfredsstillende.

Stk. 2. Erhvervsstøtteudvalget kan forbeholde en del af de i hvert finansår til rådighed værende midler for låntagere, der flytter

fra pladser med dårlige erhvervsforhold til pladser med gode erhvervsforhold.

§ 13. Lån sikres ved panteret i de formuegoder, til hvis forbedring eller anskaffelse lånet er ydet.

Stk. 2. Udvalget kan lade sig meddele transport af sælgernes rettigheder ifølge en af låntageren underskrevet købekontrakt med ejendomsforbehold.

Stk. 3. Udvalget kan i stedet for eller ved siden af foranstående sikkerhed forlange kaution.

§ 14. Statskassens rettigheder i henhold til bestemmelserne i nærværende bekendtgørelse har uden tinglysning eller registrering sikkerhed over for kreditorforfølgning og senere stiftede rettigheder.

§ 15. Medmindre andet bestemmes af udvalget, forfalder lånet straks til udbetaling under følgende omstændigheder:

- a) Såfremt låntageren udebliver med betaling af renter eller afdrag til de i pantebrevet fastsatte tidspunkter.
- b) Ved låntagerens død.
- c) Såfremt det formuegode, til hvis erhvervelse eller forbedring der er ydet lån, eller hvori der er givet sikkerhed, afhændes eller pantsættes.
- d) Såfremt der ved retsforfølgning søges fyldestgørelse i de under c) nævnte formuegoder.
- e) Såfremt der foretages større afvigelser fra de af udvalget godkendte planer.
- f) Ved låntagerens væsentlige misligholdelse af sine forpligtelser i øvrigt, herunder misrøgt eller manglende tilbørlig vedligeholdelse af de nævnte formuegoder samt undladelse af at holde disse behørigt forsikret.
- g) Når låntageren eller dennes repræsentant formenes adgang til at efterse pantegenstanden samt i tilfælde af manglende dokumentation for, at behørig forsikring er tegnet.

Stk. 2. Er lånet således forfaldet, kan udvalget, såfremt lånet ikke indfries, gøre krav på at overtage det pantsatte eller på købekontrakt solgte (§ 13, stk. 2). Ved overtagelsen fastsætter udvalget efter indhentet erklæring fra kommunalbestyrelsen en affin-

Bilag til f. t. l. om støtte til erhverv i Grønland.

delsessum, hvorved det muligt overskydende udbetales til låntageren eller andre berettigede. Tilskud ydet efter § 5 regnes ikke låntageren til gode.

§ 16. Udvalget skal sikre sig, at de midler, lånsøgeren selv skal råde over, foreligger kontant, og at såvel disse midler som lånet anvendes efter formålet.

§ 17. Det påhviler kommunalbestyrelsen at påse, at eventuelle af erhvervsstøtteudvalget godkendte planer overholdes, at det formuegode, til hvis erhvervelse eller forbedring lån er ydet, eller hvori der er givet sikkerhed, ikke misrøgtes, samt at dette holdes behørigt forsikret.

Stk. 2. Det påhviler udvalget at drage omsorg for, at samtlige i nærværende bekendtgørelse givne forskrifter iagttages ved udstedelse af lånetilsagn, lånets udbetaling og senere, herunder at drage omsorg for, at lokale myndigheder overholder de dem i medfør af nærværende bekendtgørelse givne pålæg.

§ 18. Forinden lån til opførelse eller forbedring af bygninger bevilges, skal udvalget påse, at gældende regler vedrørende placering af nybyggeri og afgrænsningen af tiliggende til de enkelte bygninger opfyldes, herunder at opførelse, udvidelse eller bevarelse af en bygning på den pågældende grund ikke strider mod særlig fastsatte byplanbestemmelser eller mod en hensigtsmæssig udvikling af offentligt eller privat byggeri i de vedkommende områder.

§ 19. Udvalget fastsætter de nærmere regler for udbetalingen af et bevilget lån eller tilskud samt for lånets tilbagebetaling og forrentning.

Stk. 2. Opkrævning af renter af og afdrag på de ydede lån påhviler erhvervsstøtteudvalget, der skal påse ydelsernes rettidige betaling og opkræve debitorerne en straf-

rente af 5 pct. p.a. af ydelsen, såfremt denne først erlægges efter forløbet af 1 måned fra forfaldsdagen. Strafrenten beregnes da fra sidstnævnte dato.

Stk. 3. Erhvervsstøtteudvalget opbevarer og forvalter de forskrivninger, der udstedes for ydede lån og tilskud.

Stk. 4. Formanden skal for sit ansvar for de ham betroede opbevarer og midler stille sikkerhed, hvis størrelse og karakter fastsættes efter forhandling med finansministeriet. Driftsregnskaber, jfr. § 1, stk. 4, der udarbejdes for hvert finansår, vil med tilhørende status pr. udgangen af marts måned være at indsende til finansministeriets statsaktivbogholderi, således at regnskabet er bogholderiet i hænde inden udgangen af maj måned.

§ 20. Ansøgninger om støtte til erhvervsformål indsendes til udvalget i 2 eksemplarer gennem kommunalbestyrelsen på blanketter, der udleveres gennem vedkommende kommunalbestyrelse.

Stk. 2. Fra Nord- og Østgrønland indsendes ansøgning om støtte gennem vedkommende inspektør, der af udvalget kan bemyndiges til selv at bevilge lån i nærmere fastsat omfang, jfr. § 1, stk. 5, dog således at udvalget stedse holdes orienteret om låntagernes navne og størrelsen af de bevilgede lån.

Stk. 3. Indsendelse af ansøgning kan i særlige tilfælde ske telegrafisk.

§ 21. De af statskassen i henhold til de hidtidige regler bevilgede lån herunder i form af afbetalingskontrakter til anskaffelse af motorbåde, bådmotorer og joller administreres fremtidig af udvalget, dog i overensstemmelse med de ved lånets ydelse fastsatte vilkår.

§ 22. Denne bekendtgørelse træder i kraft den 1. juli 1953.

Statsministeriet, den 6. juni 1953.

Erik Eriksen.

Otto Jensen.

fg.

Bilag 3.

Lov nr. 278 af 27. maj 1950 om en grønlandsk erhvervslånefond.

§ 1. Til fremme af det grønlandske erhvervsliv oprettes en grønlandsk erhvervslånefond, hvis midler stilles til rådighed af statskassen på de årlige finanslove. Lånefonden administreres af en af statsministeren efter forhandling med finansministeren, fiskeriministeren og med ministeren for handel, industri og søfart udnævnt bestyrelse på højst 5 medlemmer.

§ 2. Den grønlandske erhvervslånefond kan yde kapitalindskud i og påtage sig garantier til fordel for danske, herunder grønlandske og færøske foretagender, der på grønlandsk land- eller søterritorium driver eller agter at drive erhvervsvirksomhed som omhandlet i kap. II i lov om udøvelse af erhverv i Grønland.

Stk. 2. Kapitalindskud kan ydes såvel til enkelte virksomheder (enkeltpersoner, aktieselskaber og andelsselskaber med begrænset ansvar) som til samarbejdende virksomheder. Fondens kapitalindskud ydes i form af lån, men kan i aktieselskaber og andelsselskaber med begrænset ansvar også ydes i form af aktie- eller andelstegning.

Stk. 3. Ydes kapitalindskud i form af tegning af aktier eller andele, kan indskuddet ikke overstige 50 pct. af den samlede aktie- eller andelskapital. Ydes kapitalindskud i form af lån til indretning eller udvidelse af faste anlæg, til anskaffelse af maskiner samt industrielt og handelsmæssigt inventar eller lignende, må lånet ikke overstige 50 pct. af udgifterne til de formål, hvortil lånet ydes.

Stk. 4. Fondens garantier for tilbagebetaling af lån, der af andre pengeinstitutter ydes de i stk. 2 nævnte virksomheder, må i forbindelse med de af fonden selv ydede kapitalindskud ikke overstige de beløb, der af statskassen stilles til rådighed i henhold til § 1.

§ 3. For de af lånefonden ydede lån skal der stilles en af bestyrelsen i hvert enkelt

tilfælde godkendt sikkerhed. Ydes lånene mod sikkerhed i fast ejendom, vil disse fortrinsvis være at yde som sekundære lån næst sådanne lån, der vil kunne opnås i banker, sparekasser eller andre anerkendte pengeinstitutter.

Stk. 2. Lånene, der udbetales kontant, ydes på indtil 15 år og forrentes med 4 pct. p.a. Statsministeren kan efter forhandling med finansministeren og med samtykke af folketingets finansudvalg nedsætte eller forhøje rentefoden, ligesom statsministeren efter forhandling med finansministeren i det enkelte tilfælde, når omstændighederne taler derfor, vil kunne meddele lånefonden tilladelse til at indgå på en længere afdragstid end 15 år.

Stk. 3. Ydes kapitalindskud i form af aktie- eller andelstegning, vil det være et vilkår, at lånefonden bliver repræsenteret i vedkommende selskabs bestyrelse i forhold til den indskudte kapital.

Stk. 4. De nærmere regler for ydelse og forvaltning af kapitalindskud og for ydelse af garantier samt for det regnskabsmæssige og tekniske tilsyn med virksomheder, der har fået kapitalindskud, eller for hvis lån i andre pengeinstitutter der er stillet garanti, fastsættes af statsministeren efter indstilling fra bestyrelsen og efter forhandling med finansministeren.

§ 4. Bestyrelsens medlemmer og de medhjælpere, der bistår med arbejdet, er under ansvar efter den almindelige borgerlige straffelovs bestemmelser om forbrydelse i embedsforhold, jfr. tjenestemandsløven af 6. juni 1946 § 3, forpligtede til at bevare tavshed udadtil om de forhold indenfor en lånsøgers virksomhed, der på denne måde er kommet til deres kundskab.

Stk. 2. De med administrationen af lånefonden herunder vederlag til bestyrelsens medlemmer forbundne udgifter bevilges på de årlige finanslove.

§ 5. De i anledning af kapitalindskud eller garantier i henhold til nærværende lov udfærdigede dokumenter er stempelfri, ligesom tinglysningsgebyrer og andre offentlige afgifter vedrørende disse kapitalindskud bortfalder.

Stk. 2. Alle spørgsmål vedrørende udstrækningen af de fornævnte stempel og gebyrbegunstigelser afgøres endeligt af finansministeren.

§ 6. Indtil der måtte blive oprettet et

tinglysningsinstitut i Grønland, har lån eller garantier ydet i henhold til denne lov mod sikkerhed i aktiver i Grønland samt lån, der respekteres af sådanne panterettigheder, uden tinglysning fortrinsret frem for andre kreditorer og omsætningserhververe.

§ 7. Tidspunktet for nærværende lovs ikrafttræden fastsættes ved kgl. anordning.

Hvorefter alle vedkommende sig har at rette.

Givet på Amalienborg, den 27. maj 1950.

Under Vor kongelige hånd og segl.

Frederik R.

(L. S.)

Hans Hedtoft.

1. Efter reglerne i denne lov kan der ydes bistand til fremme af industriel og anden erhvervsmæssig udvikling i egne af landet, hvor dette må antages at være af væsentlig betydning for befolkningens adgang til at opnå andel i samfundets almindelige økonomiske, sociale og kulturelle fremgang.

2. Ved ydelsen af bistand skal der søges opnået en lokalisering, der er hensigtsmæssig for erhvervslivet og tilpasset andre udviklingsfremmende foranstaltninger, som det offentlige har eller påtænker iværksat.

Bilag 4.

§ 1 i lov nr. 228 af 3. juni 1967 om egnsudvikling.

§ 1. Efter reglerne i denne lov kan der ydes bistand til fremme af industriel og anden erhvervsmæssig udvikling i egne af landet, hvor dette må antages at være af væsentlig betydning for befolkningens adgang til at opnå andel i samfundets almindelige økonomiske, sociale og kulturelle fremgang.

Stk. 2. Ved ydelsen af bistand skal der søges opnået en lokalisering, der er hensigtsmæssig for erhvervslivet og tilpasset andre udviklingsfremmende foranstaltninger, som det offentlige har eller påtænker iværksat.

Bilag 5.

Kapitel IV i lov nr. 241 af 8. juni 1966 om grundforbedring.

Grundforbedringstilskud.

§ 7. Til grundforbedring efter denne lov kan der efter indstilling af grundforbedringsudvalget ydes et tilskud af statskassen på 25 pct. af samtlige med planens udarbejdelse og gennemførelse forbundne omkostninger. Ingen ejendom kan dog opnå tilskud, der samlet overstiger 15.000 kr. de første 5 år efter lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Landbrugsministeren kan fastsætte regler om ydelse af højere tilskud end nævnt i stk. 1, når særlige beskæftigelsesmæssige forhold taler derfor. Størrelsen af disse tilskud fastsættes under hensyn til det omfang, hvori der ved arbejdet anvendes

arbejdsløse, der er tilmeldt som ledige, og som anvises til arbejdet af det offentlige arbejdsanvisningskontor.

Stk. 3. Tilskudsbeløb anvendes som ekstraordinært afdrag på et eventuelt til samme arbejde optaget grundforbedringslån.

Stk. 4. Tilskudsbeløbene medregnes ikke til den pågældende grundejers skattepligtige indkomst.

§ 8. Landbrugsministeren kan kræve, at tilskud efter denne lov tilbagebetales, såfremt det grundforbedrede areal inden 10 år efter tilskudsudbetalingen overgår til anvendelse uden for jordbruget.